

Noodzakelijke zorg / Wenselijke zorg

Omschrijving werkzaamheden	Uit te voeren door
<p>1. Schouwen</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Indien natuurlijk overlijden → punt 2 ○ Indien niet-natuurlijk overlijden (waaronder euthanasie) → lijkschouwer waarschuwen → punt 3 ○ Overlijden minderjarige → overleg met de gemeentelijke lijkschouwer → in overleg met de gemeentelijke lijkschouwer → punt 2 & 3 indien natuurlijk overlijden 	<p>(schouw)arts noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>2. Invullen A-formulier (verklaring van overlijden)</p>	<p>Arts noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>3. Invullen B-formulier (t.b.v. statistiek CBS)</p>	<p>Arts noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>4. Orgaandonatie</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Toestemming vragen voor donatie ○ Donorregister raadplegen en informeren ○ Evt. donatieformulier invullen 	<p>Arts noodzakelijk door het ziekenhuis</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Indien toestemming voor donatie is gegeven dient koeling z.s.m. aan te vangen 	
<p>5. Obductie</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Toestemming vragen voor obductie ○ Evt. obductie-aanvraag invullen en patholoog anatoom inlichten ○ Indien toestemming voor obductie is gegeven dient koeling z.s.m. aan te vangen 	<p>Arts noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>6. Indien aanwezig, toestemming vragen voor verwijderen pacemaker en evt. Pacemakerformulier invullen</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>7. Overledene op afdeling toonbaar maken, o.a. betreft dit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlopig de mond van de overledene sluiten ○ Voorlopig de ogen van de overledene sluiten (rekening houden met eventuele corneadonatie) ○ Braaksel en bloed verwijderen ○ Eventueel (indien aanwezig) mondprothese plaatsen ○ Handen van de overledene correct leggen ○ Infuuszakken verwijderen ○ Bed opmaken/recht leggen 	<p>Verpleegkundige/verzorgende Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>8. Bezittingen (persoonlijke eigendommen) van de overledene overdragen aan nabestaanden</p>	<p>Verpleegkundige/verzorgende Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>

<p>9. Nabestaanden informeren over de gang van zaken</p>	<p>Verpleegkundige/verzorgende Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>10. Nabestaanden nemen op de afdeling afscheid van de overledene</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>11. Infuuslijnen verwijderen</p> <p>Voetnoot van overledenenzorgpro.nl In de praktijk komt het voor dat de uitvaartdienstverlener liever zelf voorziet in deze handeling zodat men zeker weet dat de infuus insteekplaats correct is gesloten en niet tijdens opbaring kan nalekken. Uitvaartdienstverleners gebruiken soms andere technieken om een infuus insteekplaats te sluiten en te bedekken dan gangbaar is in de gezondheidszorg. Hiervan is ook sprake bij drains</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>12. Catheter(s)/stoma verwijderen en de openingen sluiten</p> <p>Voetnoot van overledenenzorgpro.nl In de praktijk komt het voor dat de uitvaartdienstverlener liever zelf voorziet in deze handeling zodat men zeker weet dat de stoma uitgang correct is gesloten en niet tijdens opbaring kan nalekken. Uitvaartdienstverleners gebruiken soms andere technieken om een stoma uitgang te sluiten en te bedekken dan gangbaar is in de gezondheidszorg.</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>13. Evt. incisies sluiten</p> <p>Voetnoot van overledenenzorgpro.nl In de praktijk komt het voor dat de uitvaartdienstverlener liever zelf voorziet in deze handeling zodat men</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>

<p>zeker weet dat de wond correct is gesloten en niet tijdens opbaring kan nalekken.</p> <p>Uitvaartdienstverleners gebruiken doorgaans andere technieken om een wond te sluiten en te bedekken dan gangbaar is in de gezondheidszorg.</p>	
<p>14. Identificatiemateriaal op het lichaam van de overledene aanbrenge (adequaate identificatiemateriaal zoals b.v. patiëntensticker, polsbandje)</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>15. Registreren persoons gegevens overledene (ontslagformulier)</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>16. Overledene overbrengen naar een daarvoor bestemde ruimte en afdekken met laken</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>17. Overledene overplaatsen van bed op koelwagen/-plaat o.i.d.</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>18. Overledene na transport wassen en ontdoen van bloed en/of braaksel</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>19. Incontinentiemateriaal aanbrenge</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>20. Ogen afdoende sluiten, indien hoornvliesdonatie is aangevraagd ogen afdekken met vochtige gaasjes</p>	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis, indien donatie zal plaatsvinden</p>
<p>21. Overtollig vocht uit mond- en keelholte afvoeren</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>

22. Absorberend materiaal in mond-, keel- en neusholte aanbrengen	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
23. Aanwezig pleistermateriaal verschonen en open wonden (decubitus) fixeren	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
24. Scheren (indien gewenst)	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
25. Op gezicht en handen hydraterende crème aanbrengen	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
26. Op de lippen vaseline aanbrengen	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
27. Nagels reinigen en knippen (indien gewenst)	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
28. Overledene kleden	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
29. Haarverzorging	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
30. Sieraden aanbrengen (indien aanwezig)	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
31. Evt. protheses aanbrengen (behalve mondprothese (zie punt 7) bril e.d.	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
32. Hoofdsteun of kussen aanbrengen en hoofd recht neerleggen voor het opbaren	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis
33. Overledene in de koeling plaatsen	Niet noodzakelijk door het ziekenhuis Het koelen van de overledene betreft geen noodzakelijke zorg. Als de overledene binnen 3 uur na het overlijden niet uit de zorginstelling

	wordt opgehaald is vanuit hygiënisch oogpunt koeling van de overledene noodzakelijk. Dit valt dan onder de wenselijke zorg!
<p>34. Lichaam vrijgeven Melding bij een centraal punt (b.v. de receptie)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Indien obductie → punt 35 ○ Indien donatie → punt 38 ○ Indien geen obductie of donatie → punt 42 	Noodzakelijk door het ziekenhuis
<p>35. Indien obductie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificeren of de juiste overledene wordt geobducteerd 	Noodzakelijk door het ziekenhuis
<p>36. Totale assistentie bij obductie (zie protocol obductie-assistentie) inclusief:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Obductiewonden afplakken met speciaal pleistermateriaal ○ Sporen obductie minimaliseren ○ Overdracht overledene naar een daartoe bestemde ruimte (na obductie) 	Noodzakelijk door het ziekenhuis
<p>37. Handeling vanaf punt 17 t/m 34 opnieuw uitvoeren</p>	Zie bij deze punten opmerking onder “Uit te voeren door”
<p>38. Indien donatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificeren of de juiste overledene zijn organen ter beschikking stelt en of het donatieformulier correct ingevuld aanwezig is 	Noodzakelijk door het ziekenhuis

<p>39. Assistentie bij orgaandonatie in het ziekenhuis voor zover donatie uitsluitend in het ziekenhuis kan plaatsvinden, inclusief:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Donatiewonden afplakken met speciaal pleistermateriaal ○ Sporen donatie minimaliseren ○ Overdracht overledene naar een daartoe bestemde ruimte (na donatie) 	<p>Noodzakelijk door het ziekenhuis, indien donatie uitsluitend in het ziekenhuis kan plaatsvinden</p>
<p>40. Handeling vanaf punt 17 t/m 34 opnieuw uitvoeren</p>	<p>Zie bij deze punten opmerking onder “Uit te voeren door”</p>
<p>41. Rouwbezoek op verzoek van de nabestaanden (meerdere malen mogelijk)</p>	<p>Niet noodzakelijk door het ziekenhuis</p>
<p>42. Bewaartermijn in de koeling</p>	<p>Na punt 35: Wie bewaartermijn bepaalt betaalt.</p>